

Maa- ja metsätalousministeriö

Yhteenveto
4.6.2019

Keskustelutilaisuudet 25.10.2018 ja 8.5.2019

Vuohitalouden nykytila ja tulevaisuus Suomessa

Maa- ja metsätalousministeriö järjesti osana EU:n yhteisen maatalouspolitiikan (CAP) uudistusta vuohialan edustajien kanssa keskustelutilaisuuden Helsingissä 25.10.2018. Lisäksi 8.5.2019 pidetyssä lammastalouden keskustelutilaisuudessa esiin nostettiin vuohitalouteen liittyviä asioita, jotka on sisällytetty tähän yhteenvetoon. Tilaisuuksiin osallistui 11 vuohialan tuottajaa, asiantuntijaa ja maataloushallinnon edustajaa. Tilaisuudessa hallinnon edustaja kertoi CAP27 –valmistelun tilanteesta ja CAP suunnitelmaehdotuksen reunaehdoista.

Ennakkokysymysten vastaukset (LIITE 1 tämän yhteenvedon lopussa)

Vuohiala toteaa erityisen tärkeiksi uuden kauden suunnittelussa:

1. Määrärahojen jako **oikeudenmukaisesti AB- ja C-tukialueille**. Ongelma johtuu kansallisen kuttutuen ja EU:n kuttupalkkion erilaisista maksuehdoista ja määrärahojen siirtoja koskevista rajoitteista.
2. **Ennakoiden maksu** kansallisen tuen tapaan myös AB-alueen EU:n kuttupalkkiin.
3. Eläinten hyvinvointi korvaukseen (EHK) nykyistä **enemmän määrärahaa**.
4. **Uusia EHK -toimenpiteitä vuohille**, esimerkiksi:
 - a. Kilien pito-olosuhteiden parantaminen (mm. nupoutusehto)
 - b. Jalostussuunnitelman teko ja sen toteuttaminen vuohitilalla (oleellinen osa tuotantoeläinten pitoa ja hyvinvointia. Islanninvuohen esimerkki antaa karmean kuvan siitä, mitä liiallinen sukusiitos saa aikaan vuohipopulaatiossa.

Nostoja keskustelusta

Positiivisia asioita:

- Juustoportti Oy:llä mahdollisuus viisinkertaistaa kutunmaidon jalostus
- Tällä hetkellä kokonaistuotanto n. 2 milj. litraa
- Vuohenjuustoille on kysyntää erityisesti Keski-Euroopassa

Maa- ja metsätalousministeriö
Jord- och skogsbruksministeriet
Ministry of Agriculture and Forestry

- Suomenvuohi on säilynyt rotupuhtaana
- WebVuohi ohjelma sukusiitosprosenttien seurannassa hyvä työkalu, joskin ohjelman jatkokehittäminen erityisen tarpeen (raportointi, mobiiliversio jne.)
- Nykyinen eläimen ikään perustuva tuki edelleen kannatettava. Teurastamoille hampaista tai lapaluista iän määrittäminen olisi hankalaa.
- Nykyiset kuttupalkkio- ja –tuki, teuraskilipalkkio, EHK, ruokintapäiväkohtaisuus edelleen kannatettava.
- Vuohisektori on kasvava ala, jolla ei näköpiirissä ylituotanto-ongelmaa
- Alkuperäisrotujen tuki (APR) on tärkeä tukimuoto vuohille

Ongelmia, haasteita, muutosehdotuksia:

- **Erilaiset tukijärjestelmät:** AB- tukialueen EU:n palkkiojärjestelmä, C-alueella kansallinen pohjoinen tuki, AB- alueella eläinmäärän voimakas kasvu on aiheuttanut palkkion alenemisen, joka oli yllätys investoinneille tiloille.
- **Rotupuhtauden** ylläpitäminen
- Vain yksi meijeri (Juustoportti), hinnoittelun portaat ”jyrkät”, hinnassa ”itämerialennus”
- Vuohien terveysvalvonnan (mm. Maedi Visna–status) lisäkustannukset ja työ
- Nykyinen **poikimavelvoite** (2 krt / 5. vuotta) on liian tiheä lajin luontaiseen lisääntymistiheyteen nähden, tulisi olla kerran viidessä vuodessa, koska vuohi lisääntyy voimakkaasti. Kilejä syntyy liikaa.
- **Urospuolisille kileille ei ole käyttöä**, niitä tapetaan, mikä eettisesti arveluttavaa. Kasvatuskokeiluja (3 tilaa tällä hetkellä), mutta toistaiseksi kannattamatonta, lihan markkinointiyritykset eivät ole olleet tuloksellisia, teurastamoille vuohenliha haastava markkinoida, koska lihanmäärästä ei varmuutta (vuohenlihaa tuodaan Suomeen, joen kysyntää on), ei teurastamoa, jolla olisi suorat markkinat. Ehdotetaan **vuohen lihan edistämishanketta**, koska lihan tunnettavuus ja markkinointi vaativat lisäpanostuksia.
- Tukien suuri merkitys tulonmuodostuksessa (noin 50 % kuten viljanviljelyssä)
- Tuottajien yhdenvertainen kohtelu tukipoliittisesti (alueet, tuotantomuodot)
- Investointi- ja EHK-rahoituksen lisääminen vuohialalle.
- Kirjanpitovelvollisuuksien yksinkertaistaminen ja sanktioiden kohtuullistaminen
- Luomutuotannon lomakkeista tulisi löytyä myös nettiversiot
- Eri viranomaisten ja viranomaisohjelmien parempi keskinäinen kommunikointi voisi olla nykyistä parempaa.
- Eri tukimuotojen yhteensovittaminen (samat Ey- määrät ja - määritelmät)

- Vuohitaloutta tulisi tukea myös markkinatoimenpitein.
- **Pukkikilit** monimuotoisuusalueiden **ympäristöhoitajiksi**.
- Hiilensidonnan hyöty rehuntuotannon kautta nostettava esille.
- Kotieläintilojen julkisen kuvan kirkastaminen, mm. kasvinvuorottelu on jo yleistä kotieläintiloilla.
- Ympäristökorvaus tulisi selkeästi kohdistaa ympäristötoimenpiteisiin, nyt tuet ovat vain kädenojennus viljelijöille.
- Uusia vuohitiloja olisi aloittamassa, jos tukien taso nousisi.
- **Tukiennakon saaminen AB- tukialueelle** koetaan tärkeänä tuottajien tasavertaisen kohtelun vuoksi. C-tukialueella maksettava kansalliseen pohjoiseen tukeen sisältyy ennakkomaksu, joka maksetaan tukivuoden keväällä. AB-alueen tuottajat saavat tuotantosidonnaisen EU –palkkion yhdessä erässä vasta vuoden kuluttua kesäkuussa. Maksuaikataulun yhdenmukaistamista kannatetaan myös vuohisektorin puolella.
- **Kutun ja kilin eläinyksikkökertoimien tarkistus on tarpeen.**
- Vuohien korvamerkkien saatavuus on välillä huonoa. Suoraan valmistajalta merkkien tilaaminen suomeksi ei onnistu.
- **Eviran hyväksymien laitosten byrokratian vähentäminen tarpeen.**
- Lisärahoitusta toivotaan erilaisten rekisterien rajapintatyöhön.

- WebVuohea tulisi kehittää edelleen ammattilaisten tarpeisiin, muun muassa rotukoodeja tulisi lisätä (vrt. nautaeläimet), koska tuonti lisääntymässä. Viranomaisrekisterissä varsinainen **rotukoodi** suomenlampaalla ja on sama (01), mutta tiedossa, myös rajapinnoissa WebVuoheen lähetettävissä tiedoissa, on aina mukana eläinluokka- ja eläinlajitieto, joilla lampaat (eläinluokka 02, eläinlaji 20) ja vuohet (eläinluokka 03, eläinlaji 30) erotetaan toisistaan. Korjauksena kannattaisi näissä ohjelmissa ottaa käyttöön myös eläinluokka/eläinlaji -tiedot. Tarpeen olisi perustaa kuitenkin **oma rotukoodinsa lampaalle ja vuoheelle**.

- **Vähäisten suomenvuohien pelastaminen on tärkeää:** Keinosiemennys tällä hetkellä Suomessa vain tuontiannoksilla. Syntyvät kilit ovat saanen, alpine tai boer risteytyksiä. **Suomenvuohien siemenannoksien saatavuutta tulisikin lisätä** ja niille MV –status (jonka puute tällä hetkellä rajoittaa siemenannoksien tuottamista)

- Vuohi tulee ottaa **omana eläinryhmänä** esim. kun lasketaan tuotantokustannuksia ja arvioidaan eri tukitoimien tarvetta ja tuen määrää. Sitä verrataan usein lampaaseen. Vuohen pito ei ole helppoa esim. verrattuna lampaaseen.

- **Eläinten hyvinvointilaissa tulisi:**
 - a) hyväksyä selkeästi kilin **nupouttaminen** polttamalla sarvenalku kuumalla raudalla rauhoitettuna ja kivunlievityksessä. Tämä olisi samanlainen kirjaus kuin naudoilla.
 - b) selkeästi ilmaista **juomapaikkojen tarve per vuohi** sentti- tai millimetrimittaa käyttämällä. Nykyään ensisijaisesti annetaan ymmärtää, että vuoille tarvitaan yksi vesipiste per 15 eläintä eikä vesipisteiden kokoa ole määritelty. Käytännössä tämä ei ole kannattavaa järjestää muuten kuin **juomanipoilla, mikä ei ole vuoille luonnollinen juomistapa**. Nykyisen lain liitteen kirjaus (**noin 1 cm juomakupin reunaa per vuohi**) tulisi olla **ensisijainen tulkinta**. Se helpottaisi kustannuksia merkittävästi varsinkin uutta rakennettaessa ja myös eläinsuojelutarkastusten tekemistä. Jotkut tarkastuseläinlääkärit ovat ehdottaneet sankojen lisäämistä varsinaisten juomakuppien rinnalle, jotta tarve täyttyisi.
- **Angoravuoheen** kasvatuksen edistäminen (villan tuotanto).

Todettiin, että

- Tulevassa CAP -suunnitelmassa tarkastellaan nykyistä tuotantoa, sen vaikeuksia, tarpeita ja tulevaisuuden tavoitteita. Tavoitteena tukiehtojen ja valvonnan yksinkertaistaminen.
- Korvamerkki- ja rekisteriä koskevista epäkohdista on mahdollista ilmoittaa ruokaviraston nettisivujen palautepalvelun kautta. Kieliongelma on saatu jo aiemmin palautetta ja asia pyritään korjaamaan.
- EU:n tuotantopalkkioiden varojensiirtoja eri sektoreiden välillä voidaan tehdä nykyjärjestelmässä tietyin ehdoin. Siirto ei kuitenkaan vuohtien määrän lisääntymisen vuoksi ole enää meneillään olevalla rahoituskaudella mahdollista.
- Eläinten hyvinvointikorvauksen (**EHK**) **ohjelmamuutoksia voidaan tehdä**, oltava konkreettinen ehdotus, perustelut, kustannuslaskelma, jonka Luonnonvarakeskus (Luke) laskee. Vuoden lopulla seurantakomiteaan vietävät muutokset tulisivat voimaan seuraavana. Osa muutoksista voidaan asetuksen muutoksen kautta myös hoitaa, mutta rahoitukseen liittyvät muutosehdotukset vietävä seurantakomiteaan.

- **Alkuperäisrotujen perimän säilytys –toimi** on uusi maaseutuohjelman toimenpide, jota Luken eläingenivaraojelma koordinoi.
- **WebVuohi -ongelmiin** ministeriön ohjauksella ei pystyttäne vaikuttamaan, koska palvelun tuottaa yksityinen yritys ja sen omistajat ovat viljelijöitä.
- Jos mahdollista, vuohiyhdistykseltä toivotaan **ennakkoarviot tulevan vuoden vuohimäärien kehittämisestä ministeriöön** (eriteltynä kutut ja teuraskilit), jotta hallinto pystyisi paremmin arvioimaan tulevan vuoden eläinkohtaiset yksikkötasot.
- **Vuohialan strategia** valmisteilla, tavoitteena on mm. saada urospuoliset kilit lihantuotantoon, huomioida tuontirodut, saada tuotanto nykyistä kannattavammaksi jne.
- Aiemman kauden valmisteluprosessin aikana tapahtui tietokatkoksia, joita tulee välttää tulevan kauden valmistelussa. **Aiempaa tiiviimpi yhteistyö on tärkeää**
- Lopullisia CAP27 päätöslinjauksia tehdessä tarkistuskierron on tarpeen MTK:n ja SLC:n johdon lisäksi vuohituottajien verkostolta.

Keskustelutilaisuuksien yhteenveto esitellään CAP27 maatalous-, maaseutu- ja markkinatyöryhmille kevään –kesän 2019 aikana. Kertynyt materiaali tallennetaan hallinnon CAP27 sähköiseen työtilaan. Materiaalia käytetään myös epävirallisissa valmistelupalaverissa sekä virkamiestyössä. Osallistujalistaa käytetään vain, jos on tarve osoittaa EU:n komissiolle sidosryhmien osallistuminen CAP27 valmisteluun.

Kiitos osallistujille.

LIITE 1.

MTK:N LAMMAS- JA VUOHIVERKOSTON VASTAUKSET ENNAKKOKYSYMYKSIIN

Viite: Yhteisen maatalouspolitiikan uudistus (CAP27)

VUOHIALAN NYKYTILA JA TULEVAISUUS -keskustelutilaisuus

Aika: 25.10.2018, klo 12-14.

Paikka: Maa- ja metsätalousministeriö, Mariankatu 9, Helsinki, kokoushuone Pullonkaula

Tavoite: Kartoittaa voimassa olevan maatalouspolitiikan toimivuutta, onnistumisia ja kehittämistarpeita sekä ideoida tulevaisuuden tarpeita ja toimenpiteitä.

ENNAKKOKYSYMYKSIÄ pohdittavaksi ja keskusteluja varten:

A. Meneillään olevan 2015-2020 kauden kokemuksia ja palautetta tukijärjestelmistä:

- [Onnistumiset, ongelmat, mitä tukijärjestelmiä ja toimenpiteitä tulisi edelleen jatkaa uudella rahoituskaudella 2020 jälkeen?](#)
- Ongelmia:
 - Eriarvoinen kuttutukijärjestelmä AB- ja C alueen kesken. Tukea saatiin korjattua aikaisemmissa neuvotteluissa lähemmät C1-tukialueen tasoa, mutta viime vuosien muutosten vuoksi AB-tukialueen kuttupalkkio on jäämässä jälkeä C-tukialueen kuttutuesta. Kuttuja on lukumäärällisesti ”valunut” merkittävä osa C-alueelta AB-tukialueelle, mikä näkyy myös jäljempänä olevassa taulukossa.
 - Kuttujen lukumäärän kehitys on hienoisessa nousussa ja siksi näihin tukijärjestelmiin on kiinnitettävä huomiota myös lähivuosina. Juustoportti Oy:llä on mahdollisuudet viisinkertaistaa vuohenmaidon jalostus ja kysyntää juustoille on erityisesti Keski-Euroopassa. Tällä hetkellä Suomessa tuotetaan noin 2 milj. litraa vuohen maitoa, josta Juustoportti jalostaa noin puolet. Mikäli alkutuotannossa pystytään vastaamaan kysyntään, kuttujen lukumäärä tulee nousemaan molemmilla tukialueilla vielä nykyisestä.

- APR, EKH, Kuttupalkkio ja kuttutuki. Pidämme tärkeänä, että kaikki nykyiset tukijärjestelmät pidetään yllä.
- **Esim. onko urospuolisten teuraskilien kasvatus lihantuotantoon lisääntynyt/lisääntymässä?**
 - Pukkikilien kasvatuskokeiluja on ollut joitakin ja muutama tila on laskenut tuotannon kannattavuutta. Avauksia erilaisiin ravintoloihin ja jälleen myyjiin on avattu ilman suurempaa tulosta, ainakaan vielä. Tällä hetkellä tietävästi ainakin kolme tilaa kasvattaa pikkukilejä hieman isompia määriä myydäkseen vuohenlihaa eteenpäin. Ongelmana on kannattavuus ja saatavuus.
 - Teurastamoiden on haasteellista markkinoida vuohenlihaa, kun varmuutta määristä ei ole. Se on yksi syy, miksi teurastamojen hinnat polkevat paikallaan. Vaatimus noin 3€/ruhokilo hintaan on 12kg painava teurasruho. Jotta saadaan vielä karitsan ja kilin laatupalkkio, on teurastettavan eläimen oltava alle 12kk vanha ja painettava vähintään 10kg/ ruho. Yhteensä ruhokiloa kohti saisi siis tuloja noin 6€. Lihakilin kasvattaminen teuraskuntoon maksaa noin 10€/ruhokilo. Olemme siis tällä hetkellä 4€ päässä ruhokilolta kannattavasta tuotannosta.
- **Esim. Kansallinen kuttutuki (C-tukialue) ja AB –alueen EU:n kuttupalkkio: yksikkötukien tasapuolisuus ja mahdolliset kehittämistarpeet**
 - Kansallinen kuttutuki ja Unionin kuttupalkkio kohtelevat aika eriarvoisesti AB- ja C-tukialueen viljelijöitä. Olemme AB- tukialueella tällä hetkellä heikommassa tilanteessa C-tukialueeseen nähden. Näkisimme että AB-tukialueella ja C1- tukialueella tulisi olla samantasoinen tuki kutuille. Tällä hetkellä AB-tukialueen kuttupalkkio ei anna joustoa 200 000€ määrärahasta. Emme myöskään pysty neuvottelemaan AB-tukialueelle korkeampaa maidonhintaa, koska emme pysty näyttämään maidolle lisäarvoa vain sijainnin perusteella.
 - Tällä tukikaudella on investoitu vuohitalouteen muutamilla tiloilla huomattavia summia. Näiden tilojen kannattavuuslaskennassa yhtenä perusteena on ollut virheellisesti kuttupalkkio 250€/kuttu Mavin taulukon mukaisesti vielä tämän vuoden alusta. Kesällä lausuntokierroksella ollut tukisummien tarkennus alensi kuttupalkkiota tuosta ilmoitetusta summasta yli 50% eli noin 100€/kuttu. Tämä todellinen palkkiotieto kolahti todella pahasti joidenkin investoineiden tilojen kassaan. Näin ollen Mavin tulisi antaa oikeampaa tietoa tukisummista, ja seurata kuttujen määrää eläinrekisteritietojen perusteella, jotta näin suuria laskentavirheitä ei tulisi enää tulevaisuudessa. Nykyisessä taloustilanteessa hallinto ei saisi johtaa viljelijöitä harhaan taloudellisissa kysymyksissä.
 - Alla taulukko kuttujen ja tilojen jakaantumisesta eri tukialueille.

<i>Vuosi</i>	<i>AB-tuki- alue: Tilo- jen lkm</i>	<i>AB-tuki- alue kut- tujen lkm.</i>	<i>C-tukialue Tilojen lkm.</i>	<i>C-tukialue kuttujen lkm</i>	<i>Yhteensä tiloja</i>	<i>Yhteensä kuttuja</i>
--------------	---	--	--	--	----------------------------	-----------------------------

2015	7	611,3	11	988	18	1599,3
2016	9	702,1	7	1062	16	1764,1
2017	9	1626	6	928,2	15	2554,2

- Kokemuksia alkuperäisrotutuen toimivuudesta? Vuohien rotupuhtautta vaadittiin osoittamaan todistuksella 2015 kauden alusta lähtien, kokemuksia toimeenpanon onnistumisesta tässä asiassa?
 - Alkuperäisrotutuki on hyvin tarpeellinen tukimuoto alkuperäisrotujen kasvattajille, jolla saadaan taloudellista kompenaatiota tuottavampiin rotuihin nähden. Erityisesti suomenvuohen kohdalla alkuperäisrotutuki korostuu tulevaisuudessa rodun säilyttämisen ja elinvoimaisen kannan ylläpitämisessä. Vuonna 2017-2018 aloitimme tuontiroduilla keinosiemennystoiminnan vuohien kanssa, jolloin myös risteytys eläimiä on tullut. Tällä hetkellä rekisterit ovat puutteellisesti varusteltuja nykyiseen tilanteeseen ja risteytys eläimet uhkaavat mennä suomenvuohien kanssa sekaisin. Rekistereihin pitäisi saada lisää rotukoodeja ja eläinten ilmoittamisen tulisi olla joustavampaa. Suomenvuohen rotupuhtaus on myös oleellinen asia alkuperäisrotutuessa ja rodun säilyttämisessä.
 - Poikimavelvoite koetaan alkuperäisrotutuessa tarpeettomaksi, koska jokaisella tuotantokarjalla on olemassa omat vaatimukset karjanjalostuksen eteenpäinviemiseksi ja uudistuskarjan määrän tavoitteeksi. Jotkut suomenvuohi yksilöt voivat yhdellä poikimisella lypsää jopa viisi vuotta putkeen. Monet tilat joutuvat tuottamaan ylimääräisiä kilejä tukiehtojen vuoksi, joilla ei ole tuotannollista paikkaa. Tämän vuoksi kilien lopettaminen on joillakin tiloilla käytäntö. Kilejä lopetetaan myös Ruotsissa ja yleisesti Keski-Euroopassa. Keski-Euroopan vuohenlihan markkinat ovat kyllä Suomea huomattavasti elinvoimaisemmat ja siellä kilien syntymähetkellä on merkitystä niiden myöhempään markkinointiin. Jos poikimavelvoite voitaisiin poistaa APR tukiehtoista, ei ylimääräisiä kilejä tarvitsisi tuottaa tukiehtojen vuoksi, ja poikimisia olisi vähemmän. Tämä olisi myös kuttujen hyvinvointia lisäävä asia, koska tiineys ja poikiminen on aina riski eläimen terveydelle. Suomenvuohikannan elinvoimaisuuden kannalta kilien tuottamista oleellisempaa olisi seurata pukkilinjojen kehitystä ja monimuotoisuutta, sekä koko kannan lukumäärää. Tähän työkaluksi tarvittaisiin suomenvuohelle räätälöity jalostusohjelma, johon olisi koottuna eri pukkilinjojen edustajat ja niiden pitoaikat. Olemme virittämässä Luken kanssa yhteistyötä suomenvuohipukkien keinosiemennysannosten ottamista varten, mutta siinä asiassa olemme vielä alkumatkalla. Myös taloudellisia tekijöitä selvitetään vielä.
 - Suomenvuohikeinosiemennys annosten tuottamista hidastaa vielä MV statusten puuttuminen suomenvuohikannalta. Kun terveysohjelma tuli vapaaehtoiseksi vuohille ja lampaille, päätettiin vuohet jättää pois ohjelmasta, jotta myös harrastelijoiden pitämiä kuttuja ja pukkeja voitaisiin ostaa ammattitiloille. Tämä siksi, että sukulinjat pysyisivät riittävät heterogeenisinä. Tällä hetkellä MV1 statuksen

saavuttamiseen menee kolme vuotta ja riittävän monen tilan pitäisi lähteä mukaan ohjelmaan, jotta sukusiitos pysyisi hallitulla tasolla. Terveysvalvonta aiheuttaa lisäkustannuksia ja työtä, jota on vaikea perustella tämän hetken taloudellisessa tilanteessa, kun tuet ovat pudonneet. Tämänkaltaisen työn jäljet näkyvät vasta muutamien vuosien kuluttua, kun tietoa on kertynyt enemmän ja keinosiemennys olisi vakiintunut käytäntö vuohialalla.

- Rotupuhtaus on suomenvuohella säilynyt hyvin. Tällä hetkellä Mtech tuottaa vuohitiloille WebVuohi ohjelman, joka on merkittävä työkalu sukusiitosprosenttien seurannassa. WebVuohi ei ohjelmanaan kuitenkaan palvele ammattitiloja, joilla on suuria eläinmääriä. Sen kehittäminen olisi eduksi ammattitiloille jo nykyhetkessä. WebVuoheen olisi hyvä saada tuotosseurantaan liittyviä osioita vuohille, kun elopainon lisääminen. Raporttikanta on myös puutteellinen ja mobiiliversio puuttuu kokonaan. Rotukoodeilla on tulevaisuudessa iso merkitys ohjelmissa suomenvuohen ylläpitämiseksi.

B. Uusi kausi 2021 -2027:

- Mikä on erityisen tärkeää uuden kauden suunnittelussa?

- Tasa-arvoinen asema AB ja C kaudella, rahojen jako oikeudenmukaisesti. Yrittämisen edellytykset ovat vaarassa erityisesti eteläisellä tukialueella, kun tämän hetken tietojen mukaan kuttujen määrä on nousemassa vielä tämän päivän tasosta. Vuohialalla ei ole ylituotannollista ongelmaa myöskään globaaleilla markkinoilla.
- Eläinten hyvinvointi korvaukseen kannattaisi suunnata lisää varoja. Ehdotamme vuohipuolelle uusia toimenpiteitä:
 - Kilien pito-olosuhteiden parantaminen: Nykyisessä eläinten hyvinvointikorvauksessa ei puhuta kileistä juurikaan mitään. Kilit kuitenkin hoidetaan monella tilalla samalla tavalla kuin vasikat lypsylehmätiloilla. Vie-roitus tapahtuu muutaman päivän ikäisenä ja maitorehujuohto alkaa. Kilien oloihin voitaisiin siis määritellä juottoajan olosuhteet, juottoaika (esim. 12 viikkoa nykyisen eläinsuojelulain minimin 8 viikon sijaan), juotto tutista tapahtuvaksi ja samankaltainen nupoutusehto kuin vasikoilla on. Nupoutus on edelleenkin vapaaehtoista, mutta nupoutus on toteutettava eläinlääkärin tekemänä käyttäen riittävää kivunlievitystä, puudutusta ja anestesiaa. Kilien nupoutus on yleistymässä Suomessa ja sillä on merkittävä hyvinvointivaikutus tuotannossa olevilla kutuilla.
 - Jalostussuunnitelman teko ja sen toteuttaminen vuohitilalla: Jalostussuunnitelma on oleellinen osa tuotantoeläinten pitoa ja hyvinvointia. Islanninvuohen esimerkki antaa karnean kuvan siitä, mitä liiallinen sukusiitos saa aikaan vuohipopulaatiossa. Siksi jalostussuunnitelma voisi olla hyvä keino EHK:n toimenpiteenä saada pidettyä sukulaisuudet tiedossa ja hallinnassa. Toimenpide on myös helppo valvoa, koska jalostussuunnitelmaa

voidaan vaatia kirjallisena. Tämä toimenpide auttaisi niin tilallisia kuin eläimiä.

- Ehdotuksia kokonaisuuden rakentamiseksi ja sektorin kehittämiseksi?
 - Vuohenlihan menekin edistämiseksi uusi hanke
 - WebVuohen jatkokehitys paremmin ammattilaisten tarpeita vastaavaksi (suurten eläinmäärien hallinta)
 - Investointirahoituksessa mukana vanhat ja uudet vuohitilat, elinkelpoisuuden ylläpitäminen

- Mitä voidaan yksinkertaistaa nykyisestä? Kuinka valvontaa yksinkertaistettaisiin? Pitäisikö tukiehtoja muuttaa jotenkin?
 - Tulevaisuuden satelliittivalvontaan reilut pelisäännöt poikkeaman sattuessa.
 - Kirjanpitovelvollisuuksien keventäminen satelliittivalvonnan yhteydessä on välttämätöntä.
 - Mahdollisessa satelliittivalvonnassa sääolosuhteet paikkakunnittain oltava viranomaisen käytössä, koska alueellisia vaihteluita on huomattavasti.
 - Eri viranomaisohjelmien tulisi paremmin kommunikoida keskenään, jotta valvojalla olisi aina uusin tieto. Myös luonnonmukaisen tuotannon eri lomakkeet olisi hyvä saada internetissä täytettäviksi ja lähetettäviksi.
 - Sanktioiden kohtuullistaminen poikkeavuuteen nähden.

- Eri tukijärjestelmien yhteensovittaminen (esim. tukien tasaaminen tukialueiden välillä, vähemmän eri yksikkötasoja koko maan tasolla)?
 - samat eläinyksikkömäärät eri tukimuodoissa ja samat määritelmät kotieläintilaksi eri tukimuodoissa
 - lypsävän kutun eläinyksikkökerroin on nyt liian pieni sen tuotantopotentiaaliin nähden, samoin kilin
 - kutulle ehdotus 0,4 ja kilille 0,15

